Woensdag, 17 September 1941

DAGBLAD

58ste Jaargang, No. 3402

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Syrië onafhankelijk verklaard.

De Zon komt op; de Schaduw vlucht. Bommen over Caïro.

SYRISCHE REPUBLIEK HERSTELD.

De Britse radio deelde mede, dat Generaal Georges Catroux, de Vrije Franse Commandant in het Midden-Oosten de Syrische Republiek heeft hersteld met de souvereiniteit, overeenkomstig de beloften der geallieerden. (New York, (AP) 16.9.).

De onafhankelijkheid van Syrie werd geproclameerd door de Vrije Fransen en Sheik Tajeddine Hassani werd benoemd tot Eersten President der Republiek.

Het publiek keurde algemeen het nieuwe régime goed. Catroux' strenge maatregelen tegen de speculatie op onwettige winsten en het vragen van grote hoeveelheden graan uit het Britse Imperium had een ogenblikkelijk effect om de moeilijkheden betreffende de voorziening te bevredigen. De verkoopprijzen voor tarwe zijn vastgesteld met zware straffen op inbreuk daarvan. Sommige speculanten werden gearresteerd, beboet en hun voorraden in beslag genomen. (Damascus, (AP) 16.9.).

DE SJAH VERLAAT TEHERAN.

Berichten uit Teheran delen mede, dat de afgetreden Sjah Teheran verliet naar Isfahan over de weg waarlangs de Britse troepen naar de hoofdstad oprukken (Londen, (AP) 16.9.).

BRITTEN EN RUSSEN RUKKEN NAAR TEHERAN OP.

Officieel wordt bekend gemaakt, dat Britse en Russische troepen hedenmiddag naar Teheran oprukken met het plan ogenblikkelijk de Iranese hoofdstad te bezetten. Gezegd werd, dat de opdracht voor de bezetting van de hoofdstad kwam na het talmen van den Sjah om te antwoorden op de Engels-Russische eisen voor de uitzetting van alle Duitsers, Hongaren, Italianen en Roemenen en het sluiten van de legaties van die landen. Tevens werd het aftreden van den Sjah bevestigd, doch hieraan werd toegevoegd, dat de vlucht van den Schaduw niets uitstaande had met de orders om de hoofdstad te bezetten, welke reeds dagenlang hangende waren. Van officiële zijde had men dagenlang de nadruk gelegd op het ongeduld van Groot-Britannië en Rusland over, wat genoemd werd, de pro-as gevoelens van den Sjah en de pogingen om de vervulling van de geallieerde eisen zo lang mogelijk uit te stellen.

Van ingelichte zijde drukte men de mening uit, dat de bezetting van Teheran zal geschieden zonder Iranese weerstand (Londen, (AP) 16.9).

Een bericht van het Britse nieuwsagentschap uit Teheran deelde mede, dat Britse en Russische troepen tot op enkele mijlen van Teheran zijn opgerukt (Londen, (AP) 16.9).

De British Broadcasting Corporation deelde mede, dat volgens haar vertegenwoordiger in Teheran de Russische en Britse strijdkrachten oprukken naar Teheran, terwijl de Russen er nog slechts een half uur van verwijderd zijn. De Russische opmars begon hedenmorgen uit Trabiz.

De Colombia Broadcasting System ving de uitzending op (New York, (AP) 16.9).

De Britse legatie maakte bekend, dat de Roden Karaj hebben bezet op 28 mijl van Teheran (Teheran, (AP) 16.9).

CAIRO VOOR HET EERST AANGEVALLEN.

Oorlogsvliegtuigen van de as doodden 39 en verwondden 93 burgers bij de eerste luchtaanval van de oorlog op Caïro, (AP) 16.9).

TAYLOR BIJ DEN PAUS.

Z.H. de Paus ontving Myron Taylor op een privé-audiëntie, waarbij de Paus den Gezant waarschijnlijk het antwoord gaf op de voorstellen, welke Roosevelt gedaan heeft door bemiddeling van Taylor op de conferentie van de vorige week. Zowel in Vaticaanse als in Noordamerikaanse kringen bewaarde men het stilzwijgen over de onderhandelingen tussen den Paus en den President. (Rome, (AP) 16.9).

LOZOVSKY.

Lozovsky deelde bij een persconferentie mede in antwoord op vragen, dat de Duitsers nog ver van Perekop zijn. Hij zeide: „Natuurlijk zullen zij proberen een beslissend resultaat te behalen voor de winter aanbreekt op een of ander front, doch Duitsland kan geen beslissend resultaat behalen terwijl het vecht tegen de Sovjet-Unie en Groot-Britannië, die de volledige steun hebben van de Verenigde Staten. Geen beslissende resultaten zijn voor Duitsland mogelijk al waren zijn militaire successen vijfmaal zo groot. De tragedie, welke Duitsland te wachten staat na deze oorlog, zal zelfs groter zijn dan die van na de eerste wereldoorlog. (Moskou, (AP) 16.9).

HOE DE RUSSEN LENINGRAD VERDEDIGEN.

De burgers en soldaten van het garnizoen Leningrad, gesteund door de Rode Vloot, die bij aanvallen reeds verklaarde in totaal 19 Duitse schepen tot zinken te hebben gebracht, beweerden een serie van zegevierende tegenaanvallen te hebben ondernomen langs het natte donkere front, dat kil werd gemaakt door de zware herfstregens. In een tankgevecht om een voorname positie voor de stad meldden de Russische colonnes de Duitsers te hebben verdreven en 25 zware nazie-tanks, 3 gepantserde wagens en 9 kanonnen te hebben veroverd. In een andere sector zouden wanhopige charges van Rode troepen en vrijwilligers uit de burgerij, waaronder sommige meisjes, de Duitsers hebben gejaagd van een serie versterkte eilanden in de rivier N. (waarschijnlijk Neva) en de indringers bij honderden hebben neergemaaid.

Terwijl de Vloot actief was in al de Noordelijke wateren, voegde de grote vlootbasis Kroonstad nabij Leningrad zich in de defensie. Het namiddagcommuniqué van het Sovjet-commando herhaalde het bekende bericht, dat overal hevig gevochten werd. Van andere Russische zijde werd echter op het feit gewezen, dat het vuile weer reeds was ingetreden in het Leningradgebied.

Tevens werd gesproken over de komende wintercampagne, die, naar gezegd werd, even rampspoedig voor Hitler zou zijn als die voor Napoleon geweest was.

Voor de tweede achtereenvolgende dag werd de nadruk gelegd op de activiteiten van de guerilla. In twee gevallen werd haar steels werk aldus gedetailleerd. Nabij Smolensk zwommen jonge guerilla's des nachts over een rivier en kropen naar de Duitse commandopost, die zij met handgranaten bestrooiden, waardoor 30 Duitse officieren en manschappen werden gedood. In een ander niet nader genoemd gebied werden scherpe stalen staven geplant op de boswegen die de banden van Duitse motorrijwielen doorboorden. De rijders, die afstapten werden gedood uit een hinderlaag en hun orders overgeleverd aan Sovjet-officieren. (Moskou, (AP) 16.9).

ITALIË VOORSPELT VIJANDELIJKHEDEN MET DE VERENIGDE STATEN.

In fascistische kringen voorspelde men onoverkomelijke vijandelijkheden met de Verenigde Staten als resultaat van Knox' bekendmaking, dat Noordamerikaanse schepen de voorraden zullen beschermen, die naar Groot-Britannië worden gezonden. „Piccolo" schreef: „De Verenigde Staten hebben werkelijk bereikt wat de laatste stap genoemd wordt. Wat blijft er thans over om het drama af te wenden? Niets" (Rome, (AP) 16.9).

WAT EEN JAPANSE COMMENTATOR DENKT.

Een Domei-bericht uit Tokio herhaalde het gezegde van een van Japans meest invloedrijke commentators, die zijn landgenoten waarschuwde, dat de Verenigde Staten en Groot-Britannië verleidelijke gebaren maken naar Japan, slechts omdat zij thans moeilijk een oorlog in twee Oceanen kunnen voeren.

De commentator Soho Tokutomi die schreef in het blad „Nichi Nichi", verklaarde: „Deze bevredigingspolitiek verbergt slechts de werkelijke politiek om Japans opmars naar het Zuiden tegen te gaan." (Shanghai, (AP) 16.9).

TREINONGELUK IN JAPAN.

Meer dan 100 passagiers werden gedood of gewond bij een treinbotsing nabij het Aboshi station Himeji en Okayama. Het ongeluk had gisteren plaats (Tokio, (AP) 16.9).

DE BRITSE DIPLOMATEN UIT FINLAND.

105 Britse diplomaten uit Finland zullen hedenmiddag om 17 uur in een verzegelde trein te Lissabon aankomen. De Finse diplomaten uit Engeland moeten hier spoedig arriveren over zee op een Brits schip, waarvoor Duitsland ook een veilig geleide gaf (Lissabon, (AP) 16.9).

POGING TOT OMVERWERPING VAN HET MANCHUKUO-REGIME.

Een Domei-bericht uit Hsinking, de hoofdstad van het door de Japanners overheerste Manchukuo, deelde mede, dat 72 leiders werden gearresteerd bij een poging van de geheime Koreaanse Christelijke Sociëteit om het Manchukuo-régime omver te werpen (Tokio, (AP) 16.9).

DE VERDEDIGER VAN DAKAR IN VICHY.

Pierre Boisson, de Franse verdediger van Dakar, arriveerde om een serie van belangrijke conferenties voort te zetten, welke verschillende andere hoge Franse Commandanten uit Noord-Afrika brachten. De Regering voegde 113 millioen francs toe aan de vroegere uitgave van 150 millioen voor het uitbreiden van de Trans-Sahara spoorlijn tot Dakar. (Vichy, (AP) 16.9).

AMERIKAANS-FRANSE BESPREKINGEN.

De Franse Ambassadeur Henry Haye confereerde met Staatssecretaris Cordell Hull gedurende 30 minuten in wat de Gezant beschreef als algemene besprekingen betreffende de Frans-Amerikaanse relaties. De Ambassadeur zeide, dat de conversatie een wisseling van meningen was, betreffende de Franse en Noordamerikaanse politiek.

Hieraan voegde hij toe, dat hij verwachtte bij een volgend bezoek verder op de quaestie in te gaan. (Washington, (AP) 16.9).

ROOSEVELT KRIJGT EEN GORILLA CADEAU ALS SYMBOOL.

Roosevelt stemde toe als geschenk een reusachtige Afrikaanse gorilla te aanvaarden, welke werd aangeboden door de Vrije Franse autoriteiten als symbool van de verwoedheid van haar strijd tegen het nazisme. „Het is de grootste en wij geloven meest woeste gorilla, die ooit Afrika verliet" schreef Generaal De Larminat, de Hoge Commassaris van Frans Æquatoriaal Afrika. „Wij zijn niet de grootste, doch wij hopen de meest verwoede groep van vechtende mannen, die deelnemen aan de huidige strijd." (Washington, (AP) 16.9).

VLIEGTUIGONGELUK IN NOORD-CHINA.

Een Domei-bericht uit Peiping deelde mede, dat 5 inzittenden van het Chinese lijnvliegtuig werden gedood, toen het toestel nabij Taiyuan in de Shansi-provincie in Noord-China neerstortte (Tokio, (AP) 16.9).

DE GAULLE TERUG IN LONDEN.

Na een afwezigheid van 5 maanden keerde Generaal Charles de Gaulle terug naar Groot-Britannië. De Vrije Franse leider maakte op zijn inspectietocht de bevrijding mede van Syrië en Libanon en de openingsphases van de Iranese campagne. Zijn reizen brachten hem naar Khartoum, Eritrea en Brazzaville, de hoofdstad van het Vrije Franse Æquatoriaal Afrika. (Londen, (AP) 16.9).

Het nieuws van vandaag.

Syrië (in het Arabisch: Esj Sjam) is door generaal Georges Catroux van de Vrije Fransen onafhankelijk verklaard. Het wordt ex republiek. Sedert 1922 was het een mandaatgebied. Op 9 September 1936 werd een verdrag gesloten, waarbij en overgangstijdperk vastgesteld werd van 3 jaren om de nodige maatregelen te treffen voor een zelfstandig bestuur.

Syrië is een oud land vol bloed en tranen. In 1800 vóór Christus werd het reeds onderdrukt door de Hettieten. Alexander de Grote veroverde het in 333 v. Chr. bij Issus. De Romeinen roofden en stalen, dat het een schande was en sedert het jaar 635 stond de halve maan boven het land en maaide het kromzwaard elk welvaarthalmpje weg. Het was eeuwenlang armoede en verdriet. Nu begint weer de onafhankelijkheid. Zij het tot zege (blz. 1).

1.150 meter boven zee gelegen ligt de 8-hoekige stad, Teheran, de hoofdstad van Iran. Van twee kanten rukken de Russen en Britten op naar de poorten van deze Oosterse stad. De Schaduw ontvlood zijn paleis met het gevolg, dat de bevolking lusteloos en vermoeid van al die politieke hitte maar afwacht wat er gebeuren gaat (blz. 1). De bevolking schijnt er op te zullen vooruitgaan, want de Geallieerden hebben grote plannen voor economische en sociale verbeteringen. Het zonnetje gaat schijnen onder de tropische zon (blz. 3).

De Duitsers hebben een heel verhaal over overwinningen. Geen zorg echter, dat gaat wel over (blz. 3).

Caïro is voor de eerste maal gebombardeerd en ieder vraagt zich af, wat dit voor gevolgen zal hebben. Engeland dreigde immers in de lente, dat bij een bombardement van Athene en Caïro ook Rome zou gebombardeerd worden. Wij denken aan het Vaticaan, waar de vrede huisvest. Moge Engeland genade voor recht laten gelden om wille van Pius XII. Er zijn nog Italiaanse steden genoeg.

Haïti en de Verenigde Staten sloten een overeenkomst voor een verdere verdediging van het eiland (blz. 3).

Er zijn enige telegrammen over het bezoek van Myron C. Taylor aan het Vaticaan. Er schijnt o.a. ook gesproken te zijn over de zienswijze van den Paus ten opzichte van Rusland (blz. 3).

Het Argentijnse Congres verzocht den President der Duitsen gezant zo gauw mogelijk het land uit te zetten. Wat ze gelijk hebben. Het is te gevaarlijk (blz. 3).

De Italiaantjes hebben het erg druk gehad over Knox' verklaring, dat de schepen tot aan IJsland door de Verenigde Staten zullen beschermd worden. „Wat blijft er thans over om het drama af te wenden", zo vragen zij zich stakkerig af. Het antwoord geven ze zelf: „niets". Maar wij vragen ons af: „wat zal er van Italië over blijven" en het antwoord: „niets".

Op blz. 2 leest U over het zo actieve leven van Pastoor Frans Hendriks die tot in hoge ouderdom zijn beste krachten gaf voor het welzijn van het gebiedsdeel Curaçao.

Uit de Nota naar aanleiding van het eindverslag der 1ste Suppletoire Begroting publiceren wij op blz. 4 enige uitreksels.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

In de laatste dagen liepen er geruchten, dat nu het Oostfront in de Winter dreigt te zullen vastlopen, Hitlers aandacht weer gevestigd is op het Westen. En nog niet zozeer naar het Noord-Westen, als wel naar het Zuid-Westen.

Maar reeds lang hebben de Amerikanen hun waakzaam oog gevestigd op de gevaren, welke hier liggen voor hun verbindingen met Europa. Een nieuwe lijn der Panam gaat thans ook naar Centraal Afrika: maar vooral Natal en Dakar liggen zo dicht bij elkaar, dat een Duitse bezetting van Dakar een direct gevaar is voor invasie in Brazilië.

Naast Dakar ligt Freetown, een stadje vroeger van weinig betekenis; maar thans van zeer grote betekenis.

Freetown beschermt de belangrijke Engelse zeevaartroutes.

Freetown ligt op de Westkust van Afrika en, evenals Vichy de wacht houdt in Dakar, neemt Freetown een strategische positie in en beheerst de thans van levensbelang zijnde Britse scheepvaartroutes op de Atlantische Oceaan, in Noord-Zuidwaartse richting en de zeer belangrijke Westelijke route om de Kaap. Freetown ligt op ongeveer 500 mijl, door de lucht, van Dakar, dat als een van de doelwitten wordt beschouwd voor de gewenste Duitse infiltratie in West-Afrika.

Freetown is een van de mooiste havens op de Westkust en kan in zekere zin dienen om een door de As gecontroleerd Dakar schaakmat te zetten. Het ligt op een in zee vooruitspringend schiereiland, heeft een prachtige natuurlijke haven aan diep vaarwater en werd lang door de Britten gebruikt als een belangrijk marinestation, met gelegenheden om te bunkeren en om stookolie op te slaan. Beboste heuvels en bergen vormen sterke verdedigingsstellingen.

In vroeger tijden had Sierra Leone een groot nadeel: het land stond bekend als zeer heet, moerassig en ongezond, wegens het heersen van malaria. Koortsen waren daar zozeer een gewoon verschijnsel, dat de kolonie bekend stond als „het graf van den blanke". Het klimaat is een werkelijke beproeving, doch in latere jaren is de omgeving van Freetown, door krachtige medische en sanitaire maatregelen, een gezonder verblijf voor blanken geworden.

De jongste rapporten stelden de Britse strijdmacht in Sierra Leone thans op 30.000 man. Dit cijfer is wellicht iets te hoog, maar er zijn factoren, welke tot die rapporten aanleiding hebben gegeven en die er zonder twijfel op wijzen, dat de Britten, met het oog op de toenadering tussen Vichy en Berlijn, hier troepen concentreren en dat het grote belang van een geschikte basis in deze omgeving sterk op de voorgrond wordt gebracht.

Verder wordt er met nadruk op gewezen, dat luitenant-generaal George James Giffard van het Britse Legercorps de vorige zomer hier werd benoemd als algemeen bevelvoerend officier. Giffard is een 55-jarige veteraan uit de vorige oorlog, die veel ervaring heeft opgedaan in de strijd in Afrika. Zijn commando omvat niet alleen Sierra Leone, doch eveneens Gambia, de Goudkust en Nigeria, een uitgestrekt tropisch land van groot belang, waar de totalitaire oorlog zich steeds verder uitbreidt.

Bathurst bewaakt Dakar.

Freetown is wellicht te afgelegen om te kunnen dienen als springplank voor een aanval op Dakar, om die haven afdoende buiten gevecht te stellen, indien zij in handen van de Duitsers zou vallen. Maar Bathurst (in Gambia), dat slechts 100 mijl door de lucht van Dakar verwijderd ligt, zou wel als een vooruitgeschoven basis kunnen dienen, in het bijzonder voor vliegboten, waardoor Dakar wel ter dege in bedwang gehouden zou kunnen worden.

Bathurst zou eveneens gebruikt kunnen worden, als tussenstation, met Freetown als de voornaamste basis, om een aanval uit te voeren op Dakar.

De concentratie van troepen in Freetown kan als een voorloopster beschouwd worden van een onderneming in West-Afrika, doch voor het ogenblik schijnt het slechts een voorlopige maatregel te zijn voor verschillende oogmerken. Boven alles is een Britse basis op de Westkust van Afrika noodzakelijk om de Atlantische scheepvaartroutes van Noord naar Zuid en de stoomvaartlijnen om de Kaap, die van zoveel belang zijn voor de voorziening van Engelands troepenmacht in het Nabije Oosten, te beveiligen, nu de slagader in de Middellandse Zee aan voortdurende aanvallen bloot staat.

Freetown kan even zeer dienen als een verzamelpunt voor convooien, waar de koopvaardij, bestemd voor Noordelijker havens, in de gevaarlijke zone gelegen, escorte kan krijgen. Schepen en vliegtuigen, welke hier en in Bathurst worden gestationeerd, kunnen hier ook dienen om aanvallen van de As, welke van Dakar of andere Afrikaanse punten uit zouden willen opereren, tot op zekere hoogte in bedwang te houden.

Belangrijke havens voor de doorzending van vliegtuigen.

Freetown en Bathurst dienen ten slotte nog als eindstations van een transatlantische aanvoerlijn, waarlangs vliegtuigen, uit Amerika, overgebracht

worden naar Engelands troepen in het Nabije Oosten. Deze worden per schip naar de Westkust gebracht en dwars door Midden-Afrika naar de Soedan en Egypte gevlogen.

Maar op nog een andere wijze is West-Afrika van strategisch belang. Het bijna afgebouwde Franse slagschip „Richelieu", dat door de Britten in de aanval op Dakar het vorige jaar beschadigd werd, zou zich nog in Dakar bevinden en een zusterschip, „Jean Bart", dat vermoedelijk nog lang niet gereed is, lag te Casablanca in Frans Marokko. Nog andere overgebleven schepen van de Franse Marine worden verondersteld zich nog in de ene of de andere van deze havens te bevinden.

West-Afrika en in het biezonder dat brede deel, hetwelk reikt tot aan het midden van de Atlantische Oceaan, is dus van het grootste belang voor het zich steeds uitbreidende oorlogsgebied.

Voor de Duitsers is West-Afrika een poort naar de Atlantische Oceaan. van waar uit belangrijke Britse aanvoerrouters kunnen worden bestookt en van waar uit zijn duikboten, kapers en luchtmacht uitvallen kunnen doen.

Voor de Britten is West-Afrika een aanvalsbasis op Dakar of een hinderlaag voor operaties, welke van Dakar uit zouden kunnen worden ondernomen. Tevens biedt het een luchttransportroute naar het Nabije Oosten.

De Britten weten het en de Duitsers weten het ook, dat West-Afrika betekent een venster, dat uitzicht geeft op de wereld — laat dat venster aan Hitler en dan zal hij losgebroken zijn van het vasteland van Europa.

Pastoor Frans Hendriks.

Rust na 40 jaren noeste arbeid in de West.

De ruim 71-jarige pastoor Frans Hendriks gaat Vrijdag as. Aruba verlaten. Reeds lang geleden had hij zijn ontslag gevraagd, doch om „redenen aan oversten alleen bekend", kon dit niet terstond verleend worden. Nu echter deze schijnbaar onverwoestbare Nestor der Arubaanse geestelijkheid zich onder dokters behandeling moet stellen, is hem de bediening van een parochie onmogelijk geworden en zal hij zijn welverdiend otium cum dignitate op Curaçao gaan genieten.

Professor op Curaçao.

Ruim 40 jaar van harde arbeid zijn aan de thans aangebroken rustperiode voorafgegaan. Slechts driemaal is hij in al die jaren naar Nederland op vacantie geweest. Liefde voor de missie was hem aangeboden en als jongen van 13 jaar trekt hij naar Tunis in Noord-Afrika om zich aan te sluiten bij de nog jonge missie-congregatie van Cardinaal Laviegeri. Het woestijnleven vol ontberingen, waartegen hij zich harden moet, blijkt te zwaar te zijn en verplicht hem naar Nederland terug te keren. In Turnhout bij de Jezuïeten zet hij zijn studies voort en treedt daarna in de Dominicaner-orde. Missionaris-zijn blijft zijn roeping en in 1901 scheept hij zich te Santander in om op Curaçao dienst te gaan doen als professor van het toenmalige groot Semenarie Scherpenheuvel waar Venezolaanse studenten tot priester werden opgeleid.

Toen dit instituut op last van den president van Venezuela naar Merida werd overgeplaatst, trokken de meeste professoren weer terug naar Nederland. Pastoor Hendriks echter blijft. Hij wordt assistent op Pietermaai belast met de zielzorg der Spaans-sprekende bevolking en toont zich de energieke immer optimistische werker vol initiatief, die hij tot op hoogbejaarde leeftijd steeds gebleven is. Zijn Spaans boekwerk: „Armas contra la irreligión" dateert uit die tijd. Een oplage van 4000 was in enkele maanden uitverkocht.

Gouden tijdperk van Bonaire.

Zijn glorietijd breekt aan als Pater Hendriks pastoor van Bonaire wordt. Niet geheel ten onrechte werd hij toen de Koning van Bonaire genoemd en tot op heden spreken de Bonairianen met trots van zijn pastoraat als het gouden tijdperk van het parochieleven op de Playa.

Als Pater Hendriks voet aan wal zet, beschikt het 99% katholieke Bonaire over een onvoldoende katholieke school. Op Bonaire moet het zijn, zoals op Curaçao, is zijn mening, nl. een jongensschool onder leiding van de fraters en een meisjesschool onder leiding der zusters. Een plachtig plan, maar schijnbaar een utopie voor het steeds karig bedeelde eiland Bonaire.

De moeilijkheden waren groot. Doch met de hem eigen doortastendheid, waarbij zo nodig van ultimatuta gebruik wordt gemaakt, gaat Pastoor Hendriks aan de slag en in 1915 heeft Bonaire een fraterschool en een zusterschool. Het godsdienst-onderricht is nu gewaarborgd, dat was zijn doel, ofschoon we niet kunnen verheulen, dat hij door deze fraterschool de bestaande Openbare School torpedeerde, die tot heden met onnodig veel onkosten door het Gouvernement nog steeds drijvende wordt gehouden.

Onder Pastoor Hendriks bloeit het parochieleven: volle kerken — daverende feesten — geestelijk reveil in de bekende religieuze verenigingen. Het zangkoor krijgt met medewerking van zijn talentvollen kapelaan Rafael Bührs een faam, die het tot nu toe heeft weten te behouden.

De Bovenwinden kennen hem.

Na Bonaire is Pater Hendriks weer op Curaçao werkzaam te Montagne en Westpunt, en steekt dan met een schoenertje de Caraïbische Zee over naar St. Maarten om daar de ijverige pastoor van Great Bay te worden. Ofschoon slechts pastoor van het Nederlandse gedeelte van St. Maarten weet tot op heden iedereen op het Franse gedeelte en op alle andere eilanden nog te spreken van Father Hendriks.

Hij was de vriend van allen en iedereen op deze betrekkelijk saaie eilanden genoot van zijn gezellige opgewektheid. Naar wij weten was zijn verblijf aldaar een tijd van ware vreugde voor zijn confraters. Bij hun eentonig leven hield Frans er de stemming in.

15 jaar leefde hij te midden der Arubanen.

In 1926 vinden we Pastoor Hendriks als pastoor op Savoneta. De Lago doet haar intrede op Aruba en de directie maakt dankbaar gebruik van father Hendriks als kenner van land en volk. Op een ton heeft hij het werkvolk succesvol toegesproken, toen een stagnatie in de snelle opbouw van het bedrijf dreigde te ontstaan. Uren lang heeft hij bij de poorten van de Lago in de hete zon gestaan om de Arubaanse huisvaders aan te wijzen, die het eerst recht op werk hadden. Voor de Lago is Pater Hendriks dan ook steeds een geziene persoonlijkheid gebleven.

Zijn parochie breidt zich intussen geducht uit en hij voorziet, dat een kerk op San Nicolas zeer noodzakelijk is. De Lago laat zich hierbij niet onbetuigd en op 24 November 1929 kan hij Mgr. Vuylsteke uitnodigen om een spiksplinter nieuwe hulpkerk in te wijden.

Als zestigjarige bedient hij dan gedurende ongeveer twee jaar twee parochies en bouwt er in tussentijd een pastorie en school bij. Het kon niet anders, dat hij bij zoveel werk op Aruba ernstig ziek werd en de dood nabij was. Aan zijn sterfbed hoorde hij reeds twee vermetele tongen over zijn begrafenis spreken. Hij herstelde echter geheel en heeft het moeten beleven, dat hij zelf de twee genoemde vermetelen ten grave heeft gedragen.

Na een jaar vacantie in Nederland komt hij als pastoor op Savoneta terug (San Nicolas heeft een eigen pastoor gekregen). Hij blijft een werker vol initiatief, een man van zijn tijd. San Nicolas blijkt een moreel gevaar te zijn voor zijn parochianen en daarom wil hij ze ervan verwijderd houden. Hij bouwt een ruim verenigingslokaal en begint er zijn eigen bioscoop. Zijn parochianen hoeven nu niet meer voor een filmpje naar San Nicolas.

Alles wat er verder aan de kerk van Savonet nieuw is, plus de grote uitbreiding met twee kapellen, heeft de parochie aan hem te danken. Als hij 70 jaar is, wil hij nog een Bewaarschool oprichten, hetgeen echter van overheidswege niet doorging. Verder menen we te weten, dat hij zijn supérieuren nooit hoofdbrekens heeft bezorgd. wat betreft de betaling van alles, wat hij tot stand bracht.

De devoties tot den H. Petrus van Verona als patroon der zieken en tot de H. Theresia, die momenteel op Aruba bloeien, hebben haar verbreiding grotendeels aan Pastoor Hendriks te danken. In verband hiermee gaf hij twee boekjes uit.

De Regering erkende zijn grote verdiensten.

Dit alles is slechts een zeer onvolledige schets van het vele werk door Pastoor Hendriks in die veertig jaren verzet. Vorig jaar op zijn priesterfeest zijn zijn grote verdiensten voor de West officieel erkend en werd hij benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Zij, die hem kennen, weten, dat een ware heilige ijver, waaraan zonodig de heilige toorn niet ontbrak, zijn werkzaam leven kenmerkt. Zij weten, dat het hem zwaar valt te moeten gaan rusten, hij, die de harde arbeid nooit geschuwd heeft en die steeds jong met de jongeren heeft willen blijven. Wie zijn boekenkast ziet, weet, dat Pastoor Hendriks nog niet „uit de tijd" is en hij is vermoedelijk de enige een-en-zeventiger in de hele West, die zelf nog zijn auto bestuurt met grote vaardigheid.

Met Pastoor Hendriks verliest Aruba een energiek en vroom priester, waaraan het zeer veel te danken heeft. Zijn vele dankbare vrienden wensen hun goeden, opgewekten pastoor een lange en gezegende oude dag toe onder zijn medebroeders op Curaçao.

Curaçao.

DE VLUCHTELINGEN VAN BONAIRE.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

In de nacht van Zaterdag op Zondag jl. zijn drie Nederlandse geïnterneerden te weten Meyer, van Heeswijk en Kurth, benevens den Duitser Viehweg uit het kamp te Bonaire ontvlucht. Zij zijn naar een Bonairiaanse kotter gezwommen die in de baai voor anker lag en hebben met deze kotter het ruime sop gekozen. Toen hun ontvluchting Zondagmorgen vroeg ontdekt werd is onder leiding van den Algemeen Militair Commandant Kolonel van den Donker terstond van Curaçao uit de opsporing begonnen terwijl van Bonaire uit de kusten van Bonaire en klein-Bonaire met de omliggende zee werden onderzocht. In de loop van de morgen begaf Z. E. de Gouverneur van Curaçao vergezeld van den Procureur-Generaal zich naar Bonaire teneinde aldaar persoonlijk een onderzoek in te stellen. Het K.L.M.-vliegtuig dat hen naar Bonaire bracht voegde zich na de landing bij het legervliegtuig, dat de zee rond Bonaire afzocht. Spoedig meldde het legervliegtuig radiografisch dat het de vluchtelingen had ontdekt en dat het het bewakingsvaartuig in de richting van de vluchtelingen dirigeerde. Ook het K.L.M.-vliegtuig ontdekte de vluchtelingen al spoedig en tezamen met het legervliegtuig hielden zij de wacht boven de kotter met de vluchtelingen, totdat het bewakingsvaartuig op het toneel verscheen.

Z.E. de Gouverneur keerde nog 's middags naar Curaçao terug terwijl de Procureur-Generaal op Bonaire achterbleef voor verder onderzoek na aankomst van de vluchtelingen, die 's nachts om ruim twaalf uur weer op Bonaire terugkeerden.

Dank zij het uitstekende optreden van het legervliegtuig onder commando van den tweeden Luitenant-Vlieger Bos was het mogelijk de vluchtelingen zo snel te achterhalen en terug te brengen.

DE R.K. VERKENNERS HULDIGEN.

Pater Irenaeus de Bruyn was de feesteling.

Zoals in het kort reeds werd aangestipt hielden de R. K. Verkenners voor Pater Ir. de Bruyn bij gelegenheid van zijn zilveren priesterfeest Zondagavond een groots kampvuur. De Apostolisch Vicarius met zijn secretaris pater W. Brada O. P. was aanwezig.

Nadat kampvuurleider Capello het kampvuur geopend had, sprak de A.D. C. Grootens den jubilaris toe, waarbij hij dezen als geschenk de verzekering gaf, dat de verkenners voor de volle 100% hun best zouden doen. Het stoffelijk blijk van hulde was een emaillebord met inscriptie: „Hoofdkwartier R. K. Verkenners — Curaçao. Hierna voerden de verkenners, doch vooral de welpen enige zeer geslaagde spelen op, die werden afgewisseld door muzieknummers van een voortrekkers quintet.

Om 21.30 uur naderde het einde van het kampvuur. Hierbij sprak Z.H.E. P. I. Verriet tot A. D. C. Grootens namens den Jubilaris. De Apostolisch Vicarius verklaarde, dat Pater de Bruyn de belofte van de Verkenners. dat ieder voor 100% Verkenner zou trachten te zijn, met vreugde had aanvaard.

In het biezonder prees Hij de Welpen, die hij over enige jaren flinke, degelijke verkenners hoopte te zien. Tot slot zegende Z. H. E. alle aanwezigen, en zong men het Marialied.

Na elkaar op de gebruikelijke wijze — Goed Spoor — toe gewenst te hebben, behoorde dit prachtig kampvuur weer tot het verleden.

HET NEDERLANDSE COURANT.

Zijn gevaren voor de welvaart van dit Gebiedsdeel.

„Wij moeten ons niet laten verblinden door een streven naar eenheid tussen de gebiedsdelen, die bestaan kan in trouw aan het Vorstenhuis, aan het Moederland en aan de Regering, doch nooit te bereiken zal zijn op het gebied van cultuur, handelsbelang, monetair stelsel, enz. tussen gebieden, waarvan sommige in het Oostelijk en andere in het Westelijk halfrond liggen, met van elkander verschillende rassen, godsdiensten, talen, werksferen, zeden en gewoonten. Wij hebben in ons volksbestaan reeds een harde les gehad, die wij niet moeten vergeten; ik meen de afscheiding van België in 1830 van onze volksgemeenschap, omdat wij niet wisten te schipperen met een gebiedsdeel, waarvan de belangen niet geheel in overeenstemming waren met de onze. Laat dit zich niet herhalen in onze gebiedsdelen in deze grote strijd om de supraematie tussen twee grote Europese Rijken, waarbij nu een groot Amerikaans Rijk zich schijnt te willen voegen."

Er staan vele waarheden in het belangwekkend boekje „Het Nederlandse Courant in Curaçao en zijn gevaren voor de welvaart van dit Gebiedsdeel" door den heer **Cristoffel Steinmeier Gorsira J. P. Ez.,** lid van de Raad van Bestuur van Curaçao.

Hij waarschuwt voor een komende devaluatie door te wijzen op de fatale gevolgen, die dat zal hebben op de positie van Curaçao. Het is niet de onwil om offers te brengen voor het Rijk, dat hem drijft tot een pleidooi voor scheiding van het Nederlandse en het Curaçaose Courant, maar integendeel, het verlangen om een lid van het geheel gezond en zuiver te behouden, opdat het des te beter de helpende hand bieden kan na de oorlog aan de lijdende leden.

Terecht merkt hij op: „Wij moeten onze zaak met ernst bekijken en vooral er voor zorgen, dat, als de oorlog zal zijn afgelopen en wij ook weer verbinding zullen hebben met het thans bezette Nederland, wij ook beschikken kunnen over de middelen om onzen ouders, echtgenoten, kinderen en verdere bloedverwanten, die wij nog daar zullen vinden, de helpende hand aan te bieden."

Het spreekt vanzelf, dat deze helpende hand zich nog veel verder zal uitstrekken. Dat Curaçao hierin een goed figuur zal slaan, kan nu reeds afgeleid worden uit de naar verhouding zeer grote bedragen, die heden worden afgestaan voor de oorlogvoering en voor steunverlening.

Nederland in Europa heeft niets te verliezen en veel te winnen bij een tijdige stabilisatie van de Curaçaose gulden en tevens bij een losmaking van het Sterling-verdrag.

Maar de hulp aan Nederland in Europa is niet en behoeft ook niet de voornaamste reden te zijn voor de veiligstelling van de Curaçaose gulden. De goed geregelde liefde begint nu eenmaal bij zichzelf en men behoeft zichzelf niet te verderven om een ander te helpen.

Het is gelukkig, dat hulp aan Nederland in Europa en zelfbehoud zo nauw samengaan in dit geval. En de voornaamste reden, waarom de Curaçaose gulden moet gestabiliseerd worden los van de Nederlandse gulden, is dat de economische en financiële gezondheid van dit gebiedsdeel dit eist. Dat is de primaire en de meest gezonde reden.

Uitvoerig behandelt de heer Gorsira de voordelen van de stabilisatie en de nadelen van de devaluatie. Ook wijst hij op de redenen, die sommigen schijnen te hebben om een scheiding van de twee geldeenheden niet voor te staan.

De schrijver maakt tevens van de gelegenheid gebruik om in te gaan op sommige beschouwingen van den heer J. P. Evertsz, die niet met de zijne stroken. De heer Evertsz maakte o.a. bij de uiteenzetting van zijn zienswijze een druk gebruik van statistieken. Hiervan zegt de heer Gorsira iets, dat niet genoeg kan benadrukt worden.

„Statistiek speelt een voorname rol bij het maken zijner gevolgtrekkingen. Het wil mij voorkomen, dat hij [Evertsz] de gevaren van het toepassen daarvan bij onze redeneringen, zonder te letten op de oorzaken der eigenaardige schifting der cijfers in elk land, over het hoofd ziet. Hij vergeet, dat de statisticus in staat is om te beweren en met statistieken te bewijzen, dat het bloedigste ogenblik der gehele wereldgeschiedenis de eerste broedermoord is geweest, omdat toen 50% der ganse mannelijke jeugd ter aarde viel; **hij vergeet, dat statistiek een der bekende middelen is om de waarheid te verwringen, om recht te maken wat krom is.**

De Curaçaose statistiek doet in dit opzicht niet onder voor die van andere landen. Men denke er steeds aan; statistiek bestaat niet om in te lichten, maar om aan te geven, welke inlichtingen men zoeken moet."

Het is een zeer belangwekkend boekje, dat naarstige bestudering eist. Zo des heren Gorsira's argumenten juist blijken te zijn, dan mag een ingrijpen in de thans gangbare toestand niet langer worden uitgesteld. Wij zijn verlangend de bewijsvoering van hen te leren kennen, die tegen het voorstel van den heer Gorsira zijn.

Hopenlijk zullen de Staten van Curaçao zich met deze zaak, van zo uiterst groot belang, bezig houden, maar vooral verwachten wij, dat het Bestuur en de Regering in Londen in laatste instantie dit bij uitstek Curaçaose levensbelang met bekwame spoed zullen afwikkelen in volkomen onpartijdigheid.

„Nederland is thans gekomen aan een kruispunt op de weg van zijn politiek bestaan; laten wij nu zorgen, dat, welke richting het ook verder moge gaan, zowel zij die volgen, als zij die achterblijven, met zich medebrengen het bewustzijn van te behoren en te hebben behoord tot een land, waarvan de Regering steeds met de grootste onpartijdigheid gezorgd heeft voor de belangen van de gebiedsdelen, zonder ooit de belangen van het ene te hebben bevoordeeld boven het andere, zonder de belangen van het ene te hebben opgeofferd aan die van het andere."

1STE SUPPLETOIRE BEGROTING 1941.

Aan de „Nota naar aanleiding van het eindverslag en het supplement eindverslag" ontlenen wij het volgende:

In verband met de beschouwingen der Afdelingen, welke gewijd zijn aan de monetaire politiek, moge worden vooropgesteld, dat krachtens art. 148 der Curaçaose Staatsregeling het muntstelsel bij de Wet wordt geregeld, en derhalve ook onder de huidige omstandigheden in de eerste plaats een aangelegenheid van het Opperbestuur blijft. **Stabilisatie van de gulden met het doel om daardoor devaluatie te voorkomen, wordt niet noodzakelijk geacht.** Het Bestuur gelooft niet, dat door wijziging van de wet van 24 Mei 1899 stabilisatie van de gulden kan worden bereikt. De invoer van Nederlands zilvergeld is, behoudens tot een bedrag van f 25.— voor uit het buitenland komende ingezetenen, verboden.

De Curaçaose Bank heeft de verplichting in de behoefte aan bankbiljetten te voorzien. Getracht wordt de omloop zo gering mogelijk te houden. De uitzetting der bankbiljettencirculatie als gevolg van het stijgend sterlingsaldo der Curaçaose Bank hebben de volle aandacht van het Bestuur, hetwelk voorshands hieraan geen onmiddellijke gevaren voor het geldwezen van Curaçao verbonden acht en in overleg met de Hoge Regering in Londen voor een en ander een bevredigende regeling tracht te vinden. Bij de behandeling van deze aangelegenheid mag niet uit het oog worden verloren, dat ook dezerzijds begrip dient te worden getoond voor de zeer moeilijke situatie, waarin Engeland ten aanzien van zijn voor de oorlogvoering zo onontbeerlijke dollarhulpbronnen verkeert. Dat het Britse Rijk in staat gesteld wordt de oorlog zo krachtig mogelijk voort te zetten en tot een succesvol einde te brengen, is tenslotte ook voor ons Koninkrijk een belang van de eerste orde.

Een exemplaar van de met Engeland gesloten financiële overeenkomst en van de daarbij behorende additionele verklaring, waarin de biezondere belangen van Curaçao bij een voldoende voorziening in zijn dollarbehoeften zijn gestipuleerd, worden ter griffie der Staten ter inzage van de leden gedeponeerd.

CHEQUEKOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Batavia	99.50	100.50
Paramaribo	99.50	100.50
Caracas	50.25	52.75
New York	1.8850	1.9050
Londen	7.55	7.65
Zürich	—	47.—

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:

Punda: Wilhelmina
Otrabanda: Centraal

Politiek en Oorlog.

NU CAIRO GEBOMBARDEERD IS.

Het bombarderen van Caïro heeft blijkbaar de weg geopend voor de Britten om Rome aan te vallen, aangezien de Britten in de jongste lente hebben gewaarschuwd, dat een bombardement van Caïro of Athene represailles zou doen ontstaan tegen Rome. Caïro is de heilige stad van de Moslemwereld, gelijk Rome zulks is voor de Katholieken. Hoewel de Britse vlootbasis Alexandrië herhaaldelijk is gebombardeerd, ontsnapte Caïro hiervoor aan de bombardementen en werd de stad Athene zelf niet gebombardeerd gedurende de Balkancampagne. De Britse regeringswaarschuwing aan de as kwam van de woning van Premier Churchill op 18 April en verklaarde, dat indien het bombarderen van Rome een aanvang neemt, dit zal worden voortgezet desnoods tot het eind van de oorlog. Hieraan voegde hij toe, dat de grootste voorzorgsmaatregelen zouden worden getroffen om het Vaticaan te sparen. Hij beschuldigde de Italianen er echter van daar veroverde Britse bommen te zullen werpen.

Duitse autoriteiten verwierpen de volgende dag kwaad de Britse waarschuwing met de verklaring, dat zij niet van plan waren Athene of Caïro te bombarderen. (New York. (AP) 16.9).

HERVORMINGEN IN IRAN TE VERWACHTEN.

Een „Tass"-bericht uit Teheran deelt mede, dat de aftreding van den Sjah de mogelijkheid voorspelt van belangrijke politieke hervormingen in Iran, waaronder volksverkiezingen en de invoering van een plaatselijke zelfregering alsmede de vermindering van de belastingen. Een hoofdartikel van „Izvestia zeide: „De Russen steunen de voorgestelde nieuwe hervormingen op elke wijze, omdat dit een nieuwe voorwaartse stap is in de geschiedenis van de sociale en politieke ontwikkeling van Iran. Zulke hervormingen zouden slechts de onafhankelijkheid en de staatsmacht van Iran versterken." (Moskou, (AP) 17.9).

RUSSISCHE SUCCESSEN.

Het Sovjet-Informatiebureau deelde mede, dat de Russen het eiland Tahmasaari in het Ladogameer van de Finnen hebben heroverd en den vijand andere hevige slagen hebben toegebracht in de land- en zee-defensies van Leningrad. Het bureau zeide: „Bij de gevechten om het eiland werden ongeveer 800 Finse soldaten en officieren gedood en 4 vijandelijke lichters en 2 motorboten tot zinken gebracht. De rest van het garnizoen op het eiland werd gevangen genomen.

De vernieling van 48 Duitse tanks en pantser-wagens, 27 kanonnen en 13 mijnenwerpers werd officieel toegeschreven aan een Rode tankbrigade bij een enkele ontmoeting in de grote landslag voor Leningrad.

De Regering deelde mede, dat het Sovjet-garnizoen, welk het zeefront voor Leningrad bewaakt een nieuwe Duitse poging heeft verijdeld om het Estlandse eiland Oesel te veroveren, dat de Baltische toegangswegen tot de Golf van Finland beheerst. **Het communiqué zeide, dat de Russen bij felle gevechten gedurende 2 dagen het merendeel van de vijandelijke marine- en landingsstrijdkrachten dat door de lucht werden aangevoerd, hebben vernietigd en de rest in zee hebben geworpen. Bij deze en andere zeegevechten hebben de Sovjets-eenheden meer dan 30 schepen tot zinken gebracht, waaronder 7 troepentransportschepen in de Noordelijke wateren.** Officieel werd verklaard, dat de Rode legertroepen gisteren langs het gehele front tegen den vijand vochten

Het communiqué zeide, dat de Russische luchtmacht opereerde tegen de vijandelijke pantsertroepen, infanterie en artillerie en de vijandelijke luchtmacht op haar vliegvelden aanviel. De Roemeense Zwarte Zeehaven Balcik werd gebombardeerd. Deze ligt nabij de Bulgaarse grens. (Moskou, (AP) 17.9).

Aanvullende Russische communiqué's deelden mede, dat de Russen in een sector aan het centrale front behalve 60 tanks, 24 kanonnen en 51 machinegeweren nog vele andere wapenen veroverden of vernielden. Ook werd de vernieling gemeld van 22 Duitse vliegtuigen op een Duits vliegveld aan het Noordwestelijk front en het verslaan van een cavalerie-afdeling op de toegangswegen naar Odessa. Sovjetbommenwerpers vernielden 23 tanks, vele voertuigen, die infanterie vervoeren, en een afweerbatterij in twee dagen tijds bij aanvallen nabij Odessa. (Moskou, (AP) 17.9).

DE PAUS CONFEREERDE MET TAYLOR.

Z. H. de Paus sprak urenlang met den Noordamerikaansen Gezant Taylor in een privé-audiëntie, waardoor de speciale geheime zending beëindigd werd, waarvoor de Gezant een week geleden per vliegtuig overkwam. Waarschijnlijk deelde de Paus aan Taylor mede welk standpunt Hij inneemt ten opzichte van de oorlog en de vredesdoeleinden van de Verenigde Staten en Groot-Britannië, hetgeen de persoonlijke Ambassadeur aan den President zal overbrengen. Men nam aan, dat de Paus enige aanwijzing gaf betreffende Zijn houding ten opzichte van het behoud van het Sovjet-régime in Rusland - dat Rome altijd beschouwd heeft als den aartsvijand van de godsdienst - door de hulp van de van de Verenigde Staten en Groot-Britannië tegen Duitsland.

Of Roosevelt de goedkeuring van den Paus zocht voor zijn oorlogsplannen, gelijk de geruchten de ronde doen in politieke kringen, kon niet worden bevestigd in kringen van het Vaticaan of de Verenigde Staten. In elk geval werd van Vaticaanse zijde medegedeeld, dat de houding van den Paus tegenover de belligerenten er openlijk een zou blijven van stricte neutraliteit. (Vaticaanstad, (AP) 16.9).

OVEREENKOMST TUSSEN DE V. S. EN HAITI.

De Verenigde Staten en Haiti tekenden een overeenkomst, waaronder steunverleningsmaterialen ter waarde van een millioen dollar voor de Haitiaanse defensie zullen worden gezonden naar dat strategische Caraïbische eiland.

De overeenkomst werd getekend door Staatssecretaris Cordell Hull en Fernand Dennis, den Haitiaansen Ambassadeur. De terugbetaling door Haiti zal geschieden door verscheping van Haitiaanse producten naar de Verenigde Staten. Autoriteiten deelden mede, dat de producten, welke zullen worden geïmporteerd uit Haiti, zullen worden gedekt door andere overeenkomsten die in de toekomst zullen worden getekend. Hieronder zullen waarschijnlijk behoren rubber, suiker, cacao en andere ruwe materialen. De Verenigde Staten en Haiti werken reeds samen in defensie-zaken in de Caraïbische Zee door de constructie van een vliegveld nabij Port au Prince, dat zowel door handelsals militaire vliegtuigen zal kunnen worden gebruikt. (Washington, (AP) 16.9).

ARGENTIJNSE CONGRES WIL DUITSEN GEZANT HET LAND UITZETTEN.

Het Argentijnse Congres zond een formeel verzoek aan den waarnemenden President Castillo om binnen drie dagen de leiders van de nazie-organisaties, waaronder het onderzockingscomité van het Congres den Duitsen Ambassadeur Edmund Von Thermann noemde, het land uit te zetten. De resolutie werd den Regeringsleider toegezonden met een meerderheid van 87 stemmen tegen 4, nadat de motie een botte eis gesteld had voor de uitzetting van den Ambassadeur, die echter werd ingetrokken op verzoek van de Comité-leden, die zeiden dat zulk een eis stilzwijgend, hoewel niet uitgedrukt, bleek uit de text van de resolutie en de Regering zeer goed begrijpt wat het Congres wenst. Volgens de resolutie heeft Von Thermann de grenzen van de diplomatieke voorrechten overschreden en wordt aan de Administratie van Castillo gevraagd de wet te bekrachtigen, waardoor het burgerschap en de gastvrijheid van het land aan agenten worden ontzegd, die pogen de regering omver te werpen. (Buenos Aires, (AP) 16.9).

DUITSERS MELDEN SUCCESSEN AAN HET OOSTFRONT.

Het verslaan van sterke strijdkrachten, 3 Russische legers, ten Zuiden van het Ilmenmeer, hetgeen heden door het Duitse Hoofdkwartier gemeld werd, kwam als een verrassing. Nadat reeds vroeger Duitse successen gemeld werden bij Velikie Luki en in het Kholmgebied en na de berichten dat de Duitse troepen voortrukten in Noordelijke en in Oostelijke richting van het Ilmenmeer, werd in Berlijn aangenomen, dat het gehele gebied reeds lang van den vijand gezuiverd was. De „Dienst aus Deutschland" legde uit, dat dit het karakteristieke was van de Duitse omsingelings-manoeuvres, dat Hitler een cordon van troepen kon werpen rond grote concentraties van den vijand, deze gelijktijdig insluiten en de pogingen van den hermetisch opgeslotten vijand om uit te breken afslaan. Verder voegde de „Dienst" hieraan toe, dat militaire kringen in Berlijn ervan overtuigd zijn, dat het bericht van het Hoofdcommando betreffende de vernieling van de divisies en de gevangenneming van 53.000 man ten Zuiden van het Ilmenmeer, slechts een phase was van de algemene ontwikkelingen in het Oosten.

De berichten, dat de Duitse grondtroepen binnendringen in de Nogaiansteppen, leidden tot de speculatie dat Hitlers strijdkrachten zouden pogen de verbindingen tussen de Krim en het vasteland af te snijden. Duitse radiocommentators beschreven het Krimschiereiland als krachtig gefortificeerd. De Duitse luchtmacht is intussen bezig geweest met het bombarderen van de spoorlijnen op de Krim evenals de scheepvaart nabij de kust van Krim.

Een andere aanduiding van de strijd in dit gebied was de bekendmaking van het Hoofdcommando, dat de Duitsers bruggehoofden hadden gevestigd op belangrijke punten aan de Oostelijke oever van de brede Dnjepr-rivier. Hoewel het Hoofdcommando zeide, dat er geen nieuwe ontwikkelingen waren van de toestand bij Leningrad en Odesso, werd beweerd, dat beide belegerd werden door de Duitse en geallieerde strijdkrachten. Een gezaghebbende militaire zegsman zeide, dat de bruggehoofden, welke gevestigd waren aan de Oostelijke oever van de Dnjepr, uitgebreid waren na dagenlange gevechten, terwijl de Duitse artillerie en luchtmacht de Russische posities hielden onder een volgehouden bombardement. De Duitse oorlogscorrespondent Karl Eckert onthulde, dat Hitlers strijdkrachten de vorige week over de Dnjepr stroomden, terwijl de Russische luchtmacht herhaaldelijk poogde de noodbruggen te bombarderen. De oorlogscorrespondent Karl Holtz verklaarde, dat de Russen „ons hel gaven" tot de vijandelijke batterijen tot zwijgen werden gebracht.

In verband met de beweringen, dat 9 Russische divisies werden vernield ten Zuiden van het Ilmenmeer verklaarden Berlijnse commentators, dat dit later van invloed zal zijn op de verdedigers van Moskou. Een Duitse marine-eenheid, die opereerde in de Finse Golf nabij Tallinn legde met succes mijnen niettegenstaande ongunstige weerstoestanden en Bolsjewistische luchtaanvallen. Tegelijktijd bouwde het Duitse leger nieuwe batterijen en breidde het de defensies uit aan de Estlandse kust. Het DNB zeide, dat de Sovjets gisteren in totaal 96 vliegtuigen verloren, waaronder 39, bij luchtgevechten werden neergeschoten. (Berlijn. (AP) 16.9).

DUITSERS VEROVEREN HET VORMSI-EILAND.

Berichten uit Stockholm delen mede, dat de Duitsers het Vormsi-eiland veroverd hebben tussen het Estlandse vasteland en het Dagoe-eiland aan de ingang van de Golf van Finland. Dagoe wordt door de Russen gebruikt als een belangrijke basis voor de lucht- en vlootoperaties. (Londen, (AP) 16.9).

11 SERBEN IN ZAGREB TER DOOD VEROORDEELD.

Het DNB deelde mede uit Zagreb, dat 11 Serben werden ter dood veroordeeld omdat zij gendarme patrouilles te Serajewo hadden aangevallen. (Berlijn, (AP) 16.9).

BRITSE EN RUSSISCHE TROEPEN MORGEN IN TEHERAN.

Persberichten uit Teheran deelden mede, dat de Britse en Russische troepen naar verwachting morgen Teheran zullen binnenrukken. (Londen, (AP) 16.9).

BULGAARS ANTWOORD OP RUSSISCHE NOTA.

Het Britse nieuwsagentschap meldde, dat Bulgarije heeft geantwoord op de waarschuwing van onlangs van Moskou door mede te delen, dat men slechts voorzorgsmaatregelen treft en maatregelen van zuiver defensieve aard. Elke agressieve bedoeling ten opzichte van de Sovjets werd ontkend. (Londen, (AP) 16.9).

ONTKENNING BETREFFENDE DAKAR.

Uit Algiers wordt gemeld, dat de koloniale regering van Noord-Afrika officieel ontkende, dat Dakar wordt gebruikt als duikboot-basis door de Duitsers. (Vichy, (AP) 16.9.).

DUITSLAND ZAL „ONDERWEG" WORDEN GEBOMBARDEERD.

Londense waarnemers deelden mede, dat een der onderwerpen, welke bij de conferentie te Moskou zullen worden besproken tussen Rusland, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten, is om grote formaties bommenwerpers te zenden van Groot-Brittannië naar Rusland, die onderweg hun ladingen bommen zullen afwerpen op Duitse steden en verbindingswegen. Zulk een aflevering zal een vlucht vereisen van weinig meer dan 1400 mijl of slechts ongeveer 300 mijl verder dan de tegenwoordige rondreis van Londen naar Berlijn, (Londen, (AP) 16.9).

GROTE ORGANISATIE IN FRANKRIJK ONTDEKT.

De politie ontdekte een grote organisatie met de hoofdkwartieren in de kleine stad Sommières, welke zich bezig houdt met anti-nationale propaganda. 4 Ringleiders werden gearresteerd. (Nimes, (AP) 16.9).

WAT DE FINSE RADIO ZEIDE.

De Finse radio zeide, dat een duurzame vrede met Rusland slechts kan worden verkregen door een volledige Russische nederlaag of een verandering van de huidige Russische Regering." Daarom zal Finland de strijd aan Duitslands zijde voortzetten tot zulk een overwinning door ons bereikt is." (New York, (AP) 16.9).

MEXICO'S ONAFHANKELIJKHEIDSDAG.

62 Personen liepen ernstige verwondingen op bij gevechten, steek- en schietpartijen gedurende de verspreide uitbarstingen in de afgelopen nacht bij de aanvang der viering van Mexico's 131ste Onafhankelijkheidsdag.

President Avila Camacho opende de officiële viering om 23 uur des avonds voor 100.000 personen op het Zocaloplein met het luiden van Mexico's vrijheidsbel.

De militaire parade van hedenmorgen was de voornaamste gebeurtenis. (Mexico. (AP) 16.9).

HITLER ZENDT FELECITATIE AAN MEXICO'S PRESIDENT.

Hitler telegrafeerde zijn beste wensen aan President Camacho ter gelegenheid van Mexico's onafhankelijkheidsdag. (Berlijn. (AP) 16.9).

BINNEN 30 DAGEN IN DE CAUCASUS.

Van betrouwbare zijde werd vernomen, dat de Duitsers verwachten, dat de nazie-strijdkrachten de Russische olievelden in de Caucasus zullen bereiken binnen 30 dagen. Men vermoedde dat de Duitse voorbereidingen in de Bulgaarse havens gericht zijn op het eventuele probleem om die troepen over de Zwarte Zee van voorraden te voorzien. (Ankara, (AP) 16.9).

ZOON VAN PETAINS VERTEGENWOORDIGER ONTVOERD.

Vernomen wordt, dat de 20-jarige zoon van Kolonel Herteaux, Vice-President van het uitgebreide veteranen-legioen, welk Pétains nieuwe officiële partij is, in Parijs door een troep mannen is overrompeld en ontvoerd. Dit gebeurde op 8 September. Sedertdien is de politie er niet in geslaagd hem te vinden. Kolonel Herteaux is Pétains persoonlijke vertegenwoordiger van het legioen in het bezette gebied. (Vichy, (AP) 16.9.).

DE NEDERLANDSE UNIE GROEIT TEGEN DE VERDRUKKING IN.

Al is de Nederlandse Unie als politieke partij verboden en al is zij vrijwel geheel van het terrein harer oorspronkelijke werkzaamheid door de Duitsers weggejaagd, zij bestaat nog. De vierde September is haar orgaan „De Unie" zijn tweede jaar ingegaan, onder het nieuwe motto, gedrukt onder de kop: „Geen hoop is nodig om te beginnen, noch succes om door te zetten." In het hoofdartikel staat: „Wij weten dat onze arbeid vruchteloos moet blijven tenzij ons geloof versterkt worde door actieve samenwerking. Wij gaan het nieuwe jaar van ons blad in vol vertrouwen, harde arbeid verwachtend, evenals hard lijden, doch evenzeer vertrouwend op het practische idealisme onzer leden." Het ledenaantal blijft vooruitgaan en bedraagt nu ongeveer 150.000, de oplaag van het blad ruim drie-kwart millioen. Waar het feitelijke terrein der Unie-werkzaamheid nu nog ligt, blijkt niet uit het blad. Het schijnt meer te komen op „getuigen" dan op doen.

HET GELD BLIJFT ACHTERWEGE.

Voor de Nederlandse Radio heeft de algemene organisator van de Nederlandse ambulance voor in Rusland strijdende N. S. B.'ers, zekere Wijsman, de klacht geuit, dat zo weinig geld voor deze ambulance gestort wordt; terwijl indertijd voor de Finse- en Abessynische ambulances grote sommen bijeenkwamen. De medische adviseur voor deze ambulance is Dr. Galjart.

DE STERKSTE MARITIEME BONDGENOOT.

„De sterkte en de grootte van de Koninklijke Nederlandse Marine, maken Nederland tot verreweg den sterkst maritiemen bondgenoot van Engeland", zo verklaarde onlangs voor B.B.C. een Brits marine-officier.

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— De gemeente Enschede heeft een boete van f. 50.000 gekregen „wegens sabotage".

— De hoofdredacteur van het Utrechtse Dagblad Johan Raadgever is hoofdredacteur van het „Nationale" Dagblad geworden.

— **Prof. Mr. Kosters** en **Dr. van Gelein Vitzinga** zijn eervol ontslagen als Raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden. In hun plaatsen zijn benoemd Mr. G. H. Smith (raadsheer te Amsterdam) en Mr. J. A. de Visser (oud - procureur-generaal te Arnhem)

— Een speciaal bericht uit Berlijn aan de New York Times deelt mede dat de Nederlandse Joden nu nog alleen maar gedurende bepaalde uren op straat mogen komen en dat Joden die uit hun woonplaats elders heen reizen een Davidster op de rechterschouder moeten dragen.

— Naar aanleiding van de 250ste vlucht Lissabon-Engeland v.v. door de K.L.M. is piloot Verhoeff bij zijn aankomst te Lissabon door een aantal autoriteiten verwelkomd met „three cheers" voor de K.L.M. De Britse luchtvaart-attaché, in Lissabon zeide: „Engeland is zeer dankbaar voor de voortreffelijke wijze waarop de K.L.M. deze zo uiterst belangrijke dienst verzorgt."

— Gassorien, de Franse Consul-generaal te Batavia wiens kantoor kort geleden werd gesloten, is benoemd tot Chargé d'affaires in Thailand.

— Tot nu toe zijn in Indië 1.300.000 gulden voor de nieuwe „Van Galen" binnengekomen. Het Gouvernement zal de helft van alle particuliere giften bij storten tot een maximum van 1.700.000 gulden.

— **Sir Robert Brooks Popham**, bevelhebber van de Britse strijdmacht in het Verre Oosten is voor een kort bezoek in Nederlands-Indië.

—**Ds. C. D. Buenk** is uit Soerabaja bij de Nederlandse Brigade in Engeland aangekomen, waar hij in de rang van majoor als reserve-veldprediker zal optreden. In de zelfde rang is benoemd **ds. Sillevis Smit**, ook uit Nederlands-Indië.

— Volk en Vaderland deelt gramstorig mede vele anonieme brieven te hebben ontvangen die instemmen met de recente herderlijke brief der bisschoppen.

— De pas benoemde hoofdcommissaris van politie te Eindhoven, **Dijs**, is alweer afgetreden. In zijn plaats is benoemd de N.S.B.'er, kapitein F. M. J. Vermeulen.

— Het gaat niet naar wens met de dienst-neming voor het Duits-Russische front; alle W.A.-mannen zijn nu opgeroepen tot een verplichte bijeenkomst waar deze aangelegenheid zal worden besproken (aldus het „Nationale" Dagblad van 23 Aug).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

In de afgelopen nacht hebben Britse bommenwerpers objecten te Karlsruhe en elders in Duitsland aangevallen. Vele branden werden veroorzaakt. De dokken te Le Havre werden eveneens gebombardeerd. Geen enkel vliegtuig wordt vermist. 3 Zweedse torpedojagers, de Goeteborg, Claeshorn en Claesuggla ontplofte op hun ankerplaats te Haarsfjaerden aan de Oostkust op enkele mijlen van Stockholm verwijderd. Vele personen werden gedood en gewond.

Bizonderheden zijn niet bekend. Door de schermutselingen aan de grens tussen Egypte en Libye zijn vele waarnemers van mening, dat het Britse Nijlleger, versterkt met Noordamerikaanse vliegtuigen en tanks het grondwerk doen voor een nieuw offensief met het doel de as-strijdkrachten uit Libye te verdrijven. Men gelooft, dat tegen begin October, als het weer ideaal zal zijn voor operaties, de toestand in de woestijn zal koken.

In Parijs had de eerste georganiseerde staking sedert de bezetting plaats door 500 arbeiders, die aan de openbare werken in de buitenwijken van Parijs verbonden waren. De politie stelt een onderzoek in, terwijl de stakingsleider gevangen genomen werd.

De Egyptische Regering heeft te Berlijn en Rome geprotesteerd tegen het bombardement van Caïro.

Hoewel de Duitsers voortgang melden in de opmars naar Leningrad, deelden zij mede, dat de batterijen op het eiland Kroonstad hen verhinderen om met oorlogsschepen of troepentransportschepen te slippen uit de Golf van Finland om de stad uit het Westen aan te vallen.

De radio van Moskou meldt een nieuwe Sovjet-overwinning in de slag op 30 mijl ten Noord-Oosten van Smolensk bij Yartsevo. De Duitse verliezen worden geschat op 10.000 man.

Gemeld werd, dat de Sovjet-troepen thans in een positie zijn om Smolensk te omsingelen.

50 Familieleden van Russische diplomaten te Sofia arriveerden in Turkije op weg naar Rusland. Sovjet-kringen te Ankara zijn van mening, dat dit het voorspel zou kunnen zijn van een onvermijdelijke Russische oorlogsverklaring aan Bulgarije.

Arthur Seyss Inquart, de Duitse commissaris in Nederland vaardigde een [illegible] waarbij verboden wordt, de voornaam namen van levende leden van het Huis van Oranje-Nassau mogen worden gebruikt voor privé of publieke instelling.

Eerste Suppletoire Begroting.

Nota naar aanleiding van het Eindverslag.

I.

Al doende leert men.

Omtrent de censuur kan het volgende worden medegedeeld. Noch in Nederland, noch in de overzeese gebiedsdelen is ooit instelling van censuur nodig geweest. Het spreekt derhalve vanzelf, dat toen de censuur in het Gebiedsdeel werd ingesteld in den beginne naar de juiste vorm moest worden gezocht, waardoor het is voorgekomen, dat door al te grote ijver een wijdere strekking aan de censuur is gegeven dan bedoeld was.

Het Bestuur neemt aan, dat met de in het Eindverslag gebezigde woorden „dat naar buiten lekt, wat daar (op de censuur) gelezen wordt" gedoeld wordt op het bovenstaande. In het geval echter, dat daarmede mocht zijn bedoeld, dat door de ambtenaren werkzaam bij de postcensuur mededeling zou zijn gedaan aan niet-ambtelijke instanties van hetgeen door hen gelezen wordt, kan het Bestuur mededelen, dat gedurende de tijd, dat de postcensuur in het Gebiedsdeel wordt uitgeoefend, nimmer daaromtrent een klacht is binnengekomen, terwijl toch mag worden aangenomen, dat het publiek of de leden der Staten, die zulks ter ore zou zijn gekomen, zich terstond tot de desbetreffende autoriteiten zouden hebben gewend.

Aan de bij de censuur werkzame ambtenaren zijn richtlijnen verstrekt, waarbinnen bij de uitoefening van de censuur gebleven dient te worden. De richtlijnen zijn niet gebaseerd op de bewoordingen van de Proclamatie houdende bepalingen betreffende het Militair Gezag, de bevoegdheden van den Procureur-Generaal en de instelling van een biezondere Rechtbank in Curaçao, gedurende de Staat van Beleg, P.B. 1940 no. 38 jo. 72, aangezien genoemde bewoordingen bij de Proclamatie van de 19de April 1941 (P.B. 1941 no. 29) zijn vervallen, doch deze bewoordingen zijn wel tot richtsnoer gebleven.

De censuur is slechts voor een deel in handen van de politie gelegd, namelijk op het eiland Aruba, terwijl sedert kort op het eiland Curaçao een politiebeambte met de leiding is belast.

Het Bestuur vertrouwt, dat na lezing van het bovenstaande bij de Staten de vrees, dat de censuur zou ontaarden in een politionele, geheel is weggenomen.

De Telefoongids is een moeilijk geval.

De uitgave van een nieuwe Telefoongids hangt ten nauwste samen met het in dienst stellen der nieuwe Telefooncentrale, alsook met de samenstelling van het telefoonnet in de omgeving dier Centrale. Ofschoon de grote richtlijnen van het nieuwe telefoondistributienet vast liggen, zijn verschillende détails betreffende het zogenaamde grensgebied der Centrale nog niet geregeld. Zo staat het bv. nog niet geheel vast, welke de nummering zal zijn van de abonnees wonende op Saliña Abao en aan de weg naar Caracasbaai. Het is vanzelfsprekend, dat deze en dergelijke détails moeten worden geregeld, alvorens de uitgave van de nieuwe gids kan plaats vinden. De maand Juli 1940, toen de automatische telefoon een jaar bestond, zou inderdaad een geschikt ogenblik zijn geweest om een nieuwe druk van de gids uit te geven, ware het niet, dat in die tijd, tengevolge van de gebeurtenissen in het Moederland, de werkzaamheden van de Landsradio- en Telefoondienst dermate moesten worden uitgebreid en gewijzigd, dat de tijd voor het samenstellen van een nieuwe druk te enen male ontbrak.

Uitgave van een nieuwe editie op latere datum was echter niet meer verantwoord, in verband met de plaatsvindende ombouw van het telefoonnet.

Hierdoor komt het herhaaldelijk voor, dat telefoonnummers, zelfs die van bestaande aansluitingen, meerdere malen moeten worden veranderd, alvorens men de definitieve nummering kan toepassen.

Inmiddels wordt reeds sedert langere tijd een overzicht bijgehouden van de personen, die tijdens of kort na de indienststelling der nieuwe Centrale telefonisch zullen worden aangesloten. Deze personen zullen dan ook in de nieuwe gids worden vermeld. Een losbladig systeem voor de Telefoongids komt het Bestuur niet wenselijk voor.

Van de opmerking betreffende het plaatsen van advertenties in de telefoongids heeft het Bestuur nota genomen.

Aan de alphabetische rangschikking der abonnees zal de nodige zorg worden besteed.

Het begrip „bepaaldelijk" bepaalde de bepaling van de gunstgave.

Met betrekking tot de verleende gunstgave ter gedeeltelijke tegemoetkoming in betaling van pensioenbedragen diene nog het volgende:

De door de Afdelingen gemaakte vergelijking met andere ambtenaren, die ook niet met de terzake geldende bepalingen op de hoogte waren en toch betaald hebben, gaat niet op. Het gaat nl. niet om het feit of de betrokkene niet op de hoogte was van de bestaande voorschriften — dat kan van een aspirant Curaçaos landsdienaar moeilijk worden verwacht — maar om het feit, dat hij zijn beslissing over het zich al of niet beschikbaar stellen voor uitzending **bepaaldelijk** heeft laten afhangen van de grootte van het bedrag, dat aan het Pensioenfonds zou moeten worden betaald. Na aankomst hiertelande bleek dit bedrag ± *f* 1.200,— hoger dan dat, waarop hij op grond van de door hem bekomen inlichtingen meende te mogen rekenen. Het Bestuur ziet in het verlenen van een gunstgave in een geval als dit dan ook helemaal geen onbillijkheid tegenover andere ambtenaren en is van mening, dat er van ongedaan maken geen sprake kan zijn. Het vorenstaande sluit uiteraard in, dat landsdienaren, die in gelijke omstandigheden verkeerd hebben of verkeren, door het Bestuur ook op gelijke wijze behandeld zullen worden. De gunstgave is toegekend in September 1939, nl. bij de G.B. van 14 September 1939 no. 5829 en tot een bedrag van *f* 907,24 verantwoord ten laste van artikel 101 der Curaçaose begroting 1939. Het resterend gedeelte, verschuldigd ingevolge artikel 35 der Pensioenverordening, is nog niet definitief kunnen worden vastgesteld.

Leest oorlogslectuur.

Zoals de schuilkelders thans zijn, voldoen zij aan de gestelde eisen, t.w. bescherming bij luchtaanvallen, zolang de kelder zelf niet getroffen wordt. De suggestie om de schuilkelders op te ruimen, zal het bestuur niet overnemen, aangezien het er wel degelijk nuttig effect van verwacht. Den leden, die omtrent de gehele luchtbeschermingsdienst zeer sceptisch gestemd zijn, kan het bestuur slechts aanraden de nodige oorlogslectuur hierover op te slaan. Zij zullen dan zeker tot een ander inzicht komen.

Fortuna is niet meer zo fortuinlijk.

De gevraagde lijst van de winstverlening van de opbrengst van de Loterijbond Fortuna, is ter Griffie van de Staten gedeponeerd. De opbrengst per aandeel kan voor dit jaar gesteld worden op ± *f* 3.800,—. Het grote aantal aandelen spruit voort uit het streven zoveel mogelijk iedereen, die in aanmerking komt te helpen. Inderdaad zal het voor verschillende instellingen, door het lager worden van het bedrag per aandeel, moeilijker vallen op dezelfde voet als voorheen werkzaam te blijven. Hiertegenover dient echter gesteld te worden, dat die instellingen niet alleen behoren te steunen op hetgeen ze van de Loterijbond ontvangen maar harerzijds ook moeten werken om haar inkomsten te vermeerderen.

Het Bestuur van de Loterijbond is samengesteld uit vertegenwoordigers of bestuursleden van de aangesloten verenigingen, die allen belanghebbenden zijn.

In verband hiermede komt het gewenst voor, dat een instantie, in casu de Gouverneur, practisch de eindbeslissing heeft inzake de winstverdeling, hetgeen mogelijk is op grond van de „Loterijverordening 1909" (P.B. 1909 no. 35). Het Bestuur is voornemens om dit jaar een aanvang te maken met het instellen van een onderzoek naar de besteding der van de Loterijbond verkregen gelden. De bezwaren van belanghebbende verenigingen, die hierin een bewijs van wantrouwen zien, zullen te dezen geen effect mogen sorteren.

Ten aanzien van de wederverkoop der loten zal vóór het verlenen van een nieuwe vergunning tot het houden van loterijen met het Bestuur van de Loterijbond nader overleg gepleegd worden. De wijze van boekhouding van den Penningmeester en den Administrateur van de Loterijbond Fortuna geschiedt overeenkomstig de door den Directeur van het Departement Accountantsdienst, Sociale- en Economische Zaken te geven voorschriften. De organisatie van de Loterijbond Fortuna heeft reeds de aandacht van het Bestuur.

FILM.

Donderdagavond om negen uur draait in het West-End theater de Gala Première van Metro-Goldwyn-Mayers super-muzikale en zang-film „New Moon", met Jeanette MacDonald en Nelson Eddy.

De Directie heeft er goed aan gedaan dit eerste M-G-M product, dat in het West-End draait, te doen vertonen als Gala Première, aangezien het publiek veel van schitterende zang en spel houdt.

Deze film is gebaseerd op de operette „New Moon".

Het verhaal speelt zich af ten tijde van de Franse Revolutie. Nelson Eddy, een edelman, is gevangen genomen met enkele van zijn gezellen, doch vlucht weldra en wordt butler bij Jeanette MacDonald die eveneens een dame van zeer hoge afkomst is. Zoals te verwachten worden zij op elkaar verliefd. Hij moet echter vluchten, want ook in dat huis wordt hij gezocht. Met zijn makkers (een paar honderd) vluchten zij met het fregat „New Moon", na eerst de politie overrompeld te hebben.

De „New Moon" wordt achterna gezeten door een ander schip, doch dit wordt overmeesterd door Nelson en zijn bende. Vele autoriteiten zitten aan boord en ook vele vrouwen, waaronder Jeanette.

De „New Moon" komt in een storm en wordt op de kust van een eiland geworpen.

Daar begint men met het bouwen van hutten onder leiding van Nelson, den Piraat.

Op verzoek van een pater houdt hij een speech waarin wordt gezegd dat elke man een gade moet kiezen, zodat na enige tijd een kolonie gesticht kan worden. Aardige tafreeltjes zijn dan te zien. Vanzelfsprekend trouwt Nelson met Jeanette. Na nog verschillende avonturen beleefd te hebben breekt tenslotte de dag aan dat de revolutie is afgelopen en Nelson, de Piraat in ere wordt hersteld.

Nelson en partner zingen als gewoonlijk voortreffelijk en wie van dit soort films houdt — en dat zijn er velen — zal ongetwijfeld een genoegelijke avond hebben.

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO".

Dagschotels:

Heden: Bami.
Morgen: Geb. vis, geb. aard., sperciebonen.

Agenda:

Woensdag, 17 September 19.30 uur: Competitie biljarten Hoofdklasse.
Donderdag, 18 September 19.30 uur: Competitie biljarten „C" klasse.
Vrijdag, 19 September 19.30 uur: Competitie biljarten „A" klasse.
Zaterdag, 20 September 20.30 uur: „Hawaiian Night".
Maandag 22 September 20.15 uur schermafdeling. Sport Club Asiento in het repetitie-lokaal.
Dinsdag, 23 September 19.30 uur: Competitie biljarten „B" klasse.

„Hawaiian Night".

Zaterdag 20 September as. zal de Hawaiian Vereniging ten bate van de „Dr. Corstenstichting" (Kindervoeding in Suriname) een uitvoering in de Club geven. Nadere biezonderheden omtrent programma enz., worden eerstdaags bekend gemaakt.

WACHTDIENSTEN.

Woensdag, 17 September 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.
Shipping & Supplies: Hr. Voncken, tel. 304, Amalia van Solmslaan 5.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Zee, tel. 690, Emmalaan 1.

MEISJESKOOR DER PROTESTANTSE JEUGDVERENIGING.

Door omstandigheden kan de repetitie van Woensdag 17 September niet doorgaan.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen
van
"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN
Van Zondag 14 Sept 1941.

Transvaal 1 — Jong Holland 1	2—2.
S.U.B.T. 1 — Scherpenheuvel 1	5—1.
S.U.B.T. Jr. — Scherpenheuvel Jr.	0—0.

WEDSTRIJD PROGRAMMA

MUNDO NOBO

Zondag 21 Sept. '41: A-Klasse	Volharding 1 — Transvaal (Ankoné)	
Zondag 21 Sept. '41: C-Klasse	S.U.B.T. 3 — Hercules 3 (B. L. Dijk)	*
Zondag 28 Sept. '41: A-Klasse	K.S.L.I. 1 — Transvaal 1 (Jesurun)	
Zondag 28 Sept. '41: B-Klasse	Jong Holland 2 — D.T.S. (Ercol)	*
Zondag 28 Sept. '41: Juniores	Jong Holland — Hercules (Ercol)	%

SCHERPENHEUVEL.

Zondag 21 Sept. '41: B-Klasse	Arsenal — Scherpenheuvel 2 (H. Rog)	
Zondag 28 Sept. '41: C-Klasse	Scherpenheuvel 3 — Jong Curaçao 3 (Rosberg)	
Zondag 28 Sept. '41: Juniores	Scherpenheuvel — Hercules (H. Rog)	%

HEINTJE KOOL.

Zondag 28 Sept. '41: B-Klasse	S.U.B.T. 2 — R.C.C (B. L. Dijk)

De A-Klasse wedstrijden beginnen om 16.15 uur precies, de met * aangegeven wedstrijden beginnen om 14.30 uur precies.
De Juniores wedstrijden beginnen om 10 uur
DUUR van de A-Klasse, Res.A-Klasse, B-Klasse en C-Klasse wedstrijden 2 maal 45 minuten.

DUUR van de juniores wedstrijden 2 maal 30 minuten.

De verenigingen worden er aan herinnerd de gespecificeerde ledenopgaven op de daarvoor bestemde formulieren bij den Competitieleider in te dienen.

ATTENTIE HEREN SCHEIDSRECHTERS: Gelieve bij geval van verhindering TIJDIG den competitieleider te waarschuwen.

COMPETITIE STAND 1941.

A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	tegen	punten	gem.
* Transvaal 1	4	3	1	0	10	7	7	1.75
** Volharding 1	6	4	2	0	18	9	10	1.66
Jong Holland 1	7	4	2	1	19	11	10	1.43
* S.U.B.T. 1	7	4	2	1	22	10	10	1.43
K.S.L.I. 1	5	2	1	2	12	8	5	1.00
Scherpenheuvel 1	5	1	0	4	4	16	2	0.40
**Hercules 1	5	1	0	4	7	14	2	0.40
Jong Curaçao 1	7	0	0	7	4	23	0	0.00

* S.U.B.T. 1 — Transvaal 1 nog 20 minuten te spelen.
** Volharding 1 — Hercules 1 nog 13 minuten te spelen.

B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	tegen	punten	gem.
Scherpenheuvel 2	8	8	0	0	45	8	16	2.—
R.C.C.	4	3	0	1	25	12	6	1.50
Hercules 2	5	2	1	2	10	7	5	1.00
Jong Holland 2	4	1	1	2	6	6	3	0.75
K.S.L.I. 2	3	1	0	2	5	9	2	0.66
Volharding 2	3	1	0	2	5	14	2	0.66
Jong Curaçao 2	5	1	1	3	8	18	3	0.60
D.T.S.	4	1	0	3	6	14	2	0.50
Arsenal	4	1	0	3	4	19	2	0.50
S.U.B.T. 2	4	1	1	2	5	12	1	0.25

C-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	tegen	punten	gem.
Scherpenheuvel 3	3	3	0	0	19	3	6	2.—
S.U.B.T. 3	2	1	1	0	7	1	3	1.50
Jong Curaçao 3	3	1	0	2	6	14	2	0.66
Hercules 3	2	0	0	2	2	16	0	0.00

Juniores	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	tegen	punten	gem.
Jong Holland	5	4	0	1	12	5	8	1.60
Scherpenheuvel	5	2	2	1	11	7	6	1.20
Jong Curaçao	5	2	1	2	10	5	5	1.[illegible]
Hercules	5	1	1	3	10	5	3	0.60
S.U.B.T.	6	1	1	4	15	3	3	0.50

HET BESTUUR.

FEUILLETON.

HET MYSTERIE VAN KAMER No. 10

5).

— Luistert eens, kinderen, stelt goedig en met rustige basstem Dr. Bagnante voor, — laten we zo afspreken, wij mannen zijn veel vlugger dan jullie. Zodra madame Beauchamp gereed is krijgt Paolo de badkamer, ik was me dan wel voorlopig in dat gammele hok, dat op het ogenblik door Hansen onzeker gemaakt wordt. Dan hebben jullie vrouwen later het rijk alleen.

— Ja, en intussen komen dan Dago, Roth en Chieri.

— Dago zal wel naar het ziekenhuis zijn terwijl Chieri zijn ochtendwandeling maakt. En Ernesto? Die schreeuwt toch als heeft hij het hele huis ter beschikking. Overigens, waar blijft de kerel?

— Laat hem in vredesnaam rusten. Als die kerel nog met zijn ezelsgebalk begint is mijn Zondagshumeur direct naar de maan, bromt Paolo.

Langzaam gaat de samenkomst uiteen. Dr. Bagnante gaat de tweede badkamer binnen, die net door Hansen verlaten wordt. Madame Beauchamp is even zichtbaar in een peignoir en wordt met een „hoera" door Paolo begroet die zich nu eindelijk ook reinigen mag. De anderen betrekken weer hun kamers.

Door de gesloten deuren is hier en daar zacht zingen, neuriën of fluiten hoorbaar, afgewisseld met passen die heen en weer lopen. Nu en dan weerklinkt het belletje voor de dienstbodes. Al naar gelang van de kleur van het gordijntje, dat er van binnen tegen hangt, schijnt er roze, groen of rood licht door de matglazen panelen der dubbele kamerdeuren. Lucia en Rosetta lopen heen en weer, brengen heet water, maken kamers in orde. De enige kamer, waar nog alles donker is, is die van Ernesto Roth.

— Het is al kwart over elf, zou het niet beter zijn Signor Ernesto te wekken?, vraagt Lucia aan haar collega. Ze heeft vanmorgen al genoeg gehoord en voelt er weinig voor ook nog grove opmerkingen van den Kroaat te incasseren.

— Goed, ga je gang.

Lucia klopt aan de deur van kamer tien.

— Signor Ernesto, Signor Roth.

— Laat den kerel slapen en kom eerst mijn kamer doen.

Hansen, wiens kamer naast die van den Kroaat gelegen is, heeft de deur geopend. Zijn kamer eerst? Waarom niet? De Kroaat heeft geen bevel gegeven hem op een bepaalde tijd te wekken en zal dus ook niet het recht hebben later veel te reclameren. Terwijl Hansen voor de spiegel zijn das strikt loopt Lucia heen en weer en klaagt over de zich iedere Zondagmorgen herhalende wanorde in het pension. De Nederlander geeft verstrooid antwoord, denkt aan andere dingen.

— Is Ernesto nog niet opgestaan? vraagt hij ten slotte, terwijl hij zijn jasje aantrekt.

— Nee, ik begrijp het niet, zo lang heeft hij nog nooit geslapen. Maar te verwonderen is het eigenlijk niet. Ik zou al lang dood zijn als ik zulk een onregelmatig leven leidde.

— Je kunt hier door de verbindingsdeur gaan. De sleutel steekt aan deze kant. Ik zou hem maar wekken als ik jouw was, Lucia, anders heb je later het gezanik gaande.

— Bene.

Buiten hoort men passen en de stemmen van Chieri en Dr. Dago, die thuis komen. Daarna het sluiten van Chieri's kamerdeur en gedempt de rustige stappen van den Milanees, wiens kamer tegenover die van Hansen ligt.

Lucia is gereed met Hansens kamer, veegt even met haar hand door haar wanordelijk haar, opent de deur, die Hansens kamer met die van Ernesto Roth verbindt en treedt de kamer van den Kroaat binnen. Twee seconden lang is het stil. Dan weerklinkt een snerpende gil uit Roths kamer. In een oogwenk staat Hansen in de verbindingsdeur om te zien wat er gaande is. Hij botst tegen Lucia op, die doodsbleek de kamer uitvluchten wil.

— Wat is er? Waarom gil je zo?

— E morto, è morto, assasinato. Hij is dood, hij is dood, vermoord.

Hard grijpt de hand van den Nederlander de arm van het meisje.

— Zwijg, per Dio, zwijg, beheers je. Hoe weet je, dat hij dood is?

— Kijkt u maar, kijkt u maar. Oh God.

En het meisje tracht zich los te wringen, maar de Nederlander houdt haar stevig vast. Voor algemene opwinding en schandaal is er nog altijd tijd genoeg. Eén blik in de kamer overtuigt hem, dat het dienstmeisje gelijk heeft. In het brede, grote ledikant ligt de Kroaat in zijn pyama, op zijn rug, het hoofd doodsbleek op het hoofdkussen met gesloten ogen, de armen langs het lichaam. Hansen behoeft geen stap verder te doen om te zien, dat op de plaats waar het hart zit de greep van een dolk uit de borst steekt. Hansen voelt, hoe hij spierwit wordt, hoe één ogenblik lang hem zijn krachten bijna begeven, een gevoel van misselijkheid en flauwte hem bevangt en een paar seconden lang kijken Hansen en Lucia elkaar aan. Zij met grote, donkere ogen, waarin radeloze angst te lezen staat, hij met een onbeschrijfelijke vermoeidheid in zijn blik. Het duurt slechts kort, dan herwint de Nederlander zijn zelfbeheersing.

— Zo, luister. Nu ga je naar beneden. Denk er om, je zegt tegen niemand iets, als je iemand tegenkomt, begrepen? Je stelt ogenblikkelijk Signora Pia (de bezitster) op de hoogte en zorgt dat er met de politie getelefoneerd wordt.

— Een... dokter?, stamelt het meisje vragend.

— Géén dokter. Daarvoor zorgen ze bij de politie wel.

— Misschien is hij nog niet dood.

— Iemand met een dolk in zijn hart is reddeloos verloren, meisje.

Haar nog steeds bij de arm houdend, trekt hij haar de kamer uit, duwt haar op de gang en maakt een bevelende beweging in de richting van de deur, die naar de buitengang en de trap leidt.

Wordt vervolgd.